№: 37

Ешій 3. Ѡктомв: 1829

АЛБИНА РОМѪНѢСКЪ

ГАЗЕТЪ ПОЛИТИКО-ЛИТЕРАЛЪ

ЕШІИ

Ꙗколо ȣнди нъдъждȣам скъпарѣ прин чѣ кȣ тотȣл кȣрмаре а оморѫтоарей боале де ѡ датъ нѣм вѫзȣт де претȣтиндене ꙟкȣнџȣрацй, нȣмърȣл челор че мȣрѣ ꙟ политїе ши ла лазаретȣл хлинчей се сȣм ꙟ доȣъ зиле песте чинчизъчй, мъсȣриле ꙟтребȣите дин партѣ Гȣвернȣлȣй спре а ꙟтѫмпина ачест май де пе ȣрмъ ръȣ, аȣ фост: ꙟкидерѣ кȣ тотȣл а орашȣлȣй, тъерѣ тȣтȣрор кȣминикацїилор ши кȣръцирѣ политїей прин скоатерѣ челор молиѱицй, ши ѡ пътрȣнзътоаре привигїере пȣсъ ла кале прин ꙟфїинцарѣ комитетȣлȣи сънътъцей. Че пе лѫнгъ сѫргȣинца оменѣскъ де невое аȣ фост съ черем аџȣторюл ши ꙟдȣрарѣ Дȣмнезеѣскъ, дечй мъкар къ рȣгъчȣниле пела Бисеричй дела ивирѣ ръȣлȣй ꙟ цериле ноастре нaȣ ꙟчетат фъкѫндȣсъ, престе тоате ачесте прин пъринтѣскъ орѫндȣире а Прѣсфинцитȣлȣй нострȣ Митрополит, кареле ка ȣн адевърат патрїот ши псторю дин адевър пътимеще ꙟпреȣнъ кȣ оиле кȣвѫнтътоаре але тȣрмей сале ши фїй патрїей, ла ꙟтѫи Октомврїе: сaȣ фъкȣт ꙟфїинца Прѣсфинцїей сале, ꙟ май мȣлтор Архїерей, Архимандрицй ши Преоцй процесїоасъ литанїе ꙟ шесȣл мънъстирей Фрȣмоаса, пȣртате фїинд аколе реликвїиле сфȣ моащеле сф: Прѣкȣвїоасе Параскеве дин монастирѣ сф: трїй Ѵрархй; фъкътоарѣ де минȣнй икоана Нъскътоарей де Дȣмнезеȣ дела мънъстирѣ Флорещїй ши алте сфинте Икоане де пела Бисеричй. Дȣпъ кѫнтарѣ канонȣлȣй, сфинцирѣ апей ши челе кȣ Евлавїе ши кȣ лакрѫмй дȣїоасе четите рȣгъчȣнй де Прѣсфинцитȣл Митрополит ши челелалте сфинците персоане, кътрѫ кариле ръсȣна челе кȣ плѫнџере ши сȣспинȣрй дин гȣра попорȣлȣй де фацъ: Доамне милȣеще! сȣпт повъцȣирѣ ши кȣтарѣ полицїей анȣ се фаче аместекаре, сaȣ ꙟкȣнџȣрат кȣ ачѣстъ процесїе тот орашȣл стропиндȣсъ кȣ агѣзмъ тоате локȣриле молеѱите, ꙟкѫт аȣ цинȣт процесїа дела 8 чѣс: де диминѣцъ пѫнъ ла 2 дȣпъ амѣзъ зи.

РОССІЯ

Ꙟ. Са Мърире Ꙟмпъратȣл а тоатъ Россїа аȣ бине воит а тримете ȣрмъторюл рескрипт Генералȣлȣй Адїотант Контелȣй Дибич Забалкински, Комендантȣл де къпитенїе ал армїей а доȣа.

Конте Иван Иванович! Вой ацй сѫвѫршит вредника де поменире тречере престе мȣнцїй Балканȣлȣй ши ацй арборит стѣгȣриле ноастре ꙟ локȣрй пе ȣнде ꙟкъ еле нaȣ флȣтȣрат; дин бирȣинце ꙟ

ꙟ бисѣричи алергѫнд ацй спарт претꙋтиндинѣ пре дꙋшман орй ꙋндеш адꙋна пꙋтериле сале, ши ацй кꙋлес де ѡ датъ ѡ ноѫ мърире, арѫтѫнд ла тоатъ лꙋмѣ кꙋ кѫтъ маринимїе съ поартъ армїа рꙋсакъ кътръ пачничїй пъмѫнтꙋлꙋй лъкꙋиторй. Резꙋлтатꙋл сѣꙋ ꙋрмарѣ ачестор але воастре мъсꙋрй аꙋ фост ши чѣ де бꙋнъ вое капитꙋлаціе а Андрїанополей, чей адоꙋа капиталїе а Порцей Оѳомане. Ачесте интересанте слꙋжбе, че ацй арътат вой мїе ши патрїей, въ аплѣкъ амѣ де плинъ кꙋноштинцъ ши бꙋнъ воинцъ, ши ка ѡ кꙋвїинчоасъ премїе сѣꙋ ръсплътире а ачелора въ дъм инсингїиле ординꙋлꙋй де дїамант ал сфѫнтꙋлꙋй Андреїꙋ челꙋй ꙟтѫїꙋ кїемат; ши май алес кꙋ плъчере въ арѫт амѣ дин инимъ мꙋлцъмире пентрꙋ орѫндꙋѫла, линищѣ ши бꙋнъ пꙋртарѣ трꙋпелор ноастре кътръ лъкꙋиторїй локꙋрилор сꙋпꙋсе армїилор ноастре. Еꙋ ам дорит пꙋрꙋрѣ ка осташїй рꙋсешй съ фїе пре кѫт исбѫндиторй асꙋпра ꙟтрарматꙋлꙋй дꙋшман, пре атѫта блѫнзй кътръ пачничїй лъкꙋиторй ай церей, ши іатъ вой ацй фъкꙋт деплин ꙟдестꙋларе аштептърилор меле, кѫчй ꙟ ачѣстъ привире ацй щїꙋт добѫнди ꙟкредерѣ ши мꙋлцемирѣ а ꙟсꙋшй дꙋшманꙋлꙋй.

Еꙋ ръмѫн пе пꙋрꙋрѣ аплекат ши бине воиторїꙋ. Дин Царское Село ла 28 авгꙋст 1829, Николай.

М. Са Ꙟмпъратꙋл врѫнд съ арѫте Еѯ: сале Контелꙋй Дибичй Забалкански ѡ ꙟкрединцаре де ꙟналта са мꙋлцъмире пентрꙋ слꙋжбеле челе деосъбите, аꙋ бине воит, пинтрꙋн ꙋказ дела 30 авгꙋст кътръ Контоарꙋл кꙋрцей, а нꙋми пе Контеса соцїа са дамъ де онор а М. С Ꙟмпърътесей.

ВІЄНА, 16 септемврїе.

Обсерваторꙋл Аꙋстрїан ꙟщїинцазъ ачесте: Астъзй аꙋ сосит аиче официале ꙟщїинцърй деспре ꙟкеїерѣ пъчей ла 2 септемврїе ꙟ Андрїанополе, ꙟтре М. Са М Ꙟмпъратꙋл а тоатъ Россїа ши ꙟтре Поарта Отоманъ. Тоцй прїетенїй линищей общешй, де карѣ съ атѫрнъ ꙟ де обшїе бинеле тꙋтꙋрор статꙋрилор, требꙋе ла ачѣстъ маре тѫмпларе съ айбъ чѣ май вїе пъртинире. Кондиціиле пъчей кꙋпринд ꙟтребърилe негоціате ꙟ орїент ꙟ кꙋрсꙋл анилор де пре ꙋрмъ; ши кꙋ соартѣ ꙋней лꙋпте съвѫршите прин челе май стрълꙋчите милитърешй избѫнде, нъдеждѣ пъчей съ ꙟтинде пе ꙋн шир де мꙋлцй дорицй анй кꙋ линище ꙟ тоатъ Еѵропа.

ФРАНЦІА

Марсилїа 29 авгꙋст. Камера де Комерц саꙋ ꙟщїинцат де кътръ Д. Агент ал министерїей причинилор стреине ла Марсилїа, къ дꙋпъ ѡ скрисоаре че аꙋ прїимит ел дела Д. де Лесепс Генерал консꙋл Краюлꙋй дела Тꙋнис, ши дꙋпъ копїа чей тримите дин скрисоарѣ Д. лꙋй Барон Рꙋсо, Генералꙋл консꙋл ал Краюлꙋй ла Триполе, сар фи нъскꙋт ꙟтре Паша ши Консꙋл ностꙋ, нескай причинй сърїоасе, че пот съ адꙋкъ ꙟ скꙋрт ѡ рꙋптꙋръ сѣꙋ дꙋшмънїе кꙋ регенцїа де Триполи.

Барон Рꙋсо консꙋл Генерал ал Францїей ꙟ Триполе шаꙋ погорѫт бандїера са пентрꙋ ѡ кꙋ ꙟдиинсꙋл претенціе асꙋпра Хѫртїилор Маїорꙋлꙋй Лѣнг, кареле аꙋ перит ꙟлъꙋнтрꙋ Афричей. Паша ла ачѣста аꙋ деклърат къ ел ва скрїе дрепт кътръ Гꙋвернꙋл францꙋзеск спре аш сигꙋра прїетенїа, ши де съ ва рѫдика консꙋл ел се ва пꙋрта кꙋ Францїа тот пре кꙋм ши ꙟтимпꙋл пъчей, ши ва скꙋти пре тоцй сꙋпꙋшїй францꙋзешй чи се афлъ ꙟ Триполи.

ЛОНДРА 2 Септемврїе,

Ꙟщїинцериле челе май ноѫ дела Америка де амїазъ ноапте адеверескꙟ деплин ꙟ сфѫршит вестѣ деспре ненорочирѣ Еѯпедицїей спанїолешй ꙟпротива Мексикꙋлꙋй, ꙟщїинцърилe дела Хили (*) сѫнт мꙋлте май веселитоаре; ачѣстъ репꙋбликъ не кꙋноскꙋтъ ꙟкъ ꙟсꙋшй де марѣ Британїе, се бꙋкꙋръ де норочирѣ ꙋней ꙟ-

(*) Ѡ репꙋбликъ маре ꙟн Америка де амїазъ зи де лꙋнгꙋл мърей пачниче кꙋ Капиталїа Сан-Іаго.

целепте окѫрмȢирй, ши пѫшеще кȢ грѫбире спре скопосȢл феричирей чей де обще. Дин противъ рѫзбоюл ꙟтре КолȢмбїа ши ПерȢ Ȣрмѣзъ спре вѫтѫмарѣ амѫдȢрора, ши наще ꙟтре нацїй ѡ Ȣрѫ, че џаре ѡ ꙟрѫȢраре фоарте вѫтѫмѫтоаре асȢпра ачестор тинере попоарѫ, кѫрора мȢлте ꙟкѫ ле лиѱеск, ши кариле нȢмай прин ѡ ꙟпрїетенире деспре ѫмбе пѫрциле се вор пȢте кȢлтиви. (Газета Ȣниверсалѫ.)

Лондра 2 Септемврїе. ДȢка де Велингтон аȢ адȢс ꙟнаинтѣ жȢдекѫцей пе жȢрналȢл нȢмит Моринг, пентрȢ кѫ сар фи атинс де персоана Ек. сале, нȢминдȢл Ȣн ом сȢмец, спȢлберат, априг фѫрѫ крединцѫ, фѫрѫ оменїе, ши фѫрѫ темею. ПроцесȢл капитанȢлȢй Дикенсон, ꙟвиновѫцит кȢ леневирѣ ꙟдерегѫторїе кѫнд сѫ афла ла бѫтѫлїа де Наварин, саȢ сѫвѫршит ерй. ЖȢдеката ощенѣскѫ лаȢ Ȣшȣрат кȢ чинсте де тоате пѫриле че ера порните асȢпра лȢй, ши аȢ деклѫрȢит ꙟкѫ кѫ Ȣнеле дин ачеле пѫрй ар фи деşерте фѫрѫ темею ши асȢпритоаре. Ла сфѫршит ПрезидентȢл скȢлѫндȢсѫ иаȢ зис: Капитане Дикенсон, ам чинсте авѫ да иарѫш сабїа че аций пѫртат ши карѣ нȢсаȢ нечинстит ꙟ слȢжбѫ.

ГРЕКЇА

Ȣрмарѣ актȢрилор конгресȢлȢй Грекїей ал патрȢлѣ нацїонал.

Ла 31 авгȢст, мѫдȢларюл комисарїатȢлȢй де рѫзбою аȢ четит адȢнѫрей трїй репортȢрй пропȢсе Ек. воастре: Чел дїнтѫю се атинџѣ де трȢпеле нерегȢлате, чел де ал доилѣ дат дин партѣ КолонелȢлȢй Хайдигер, кȢпринде ѡ симплѫ ши ѡ кȢратѫ пȢнере ꙟнаинте де тоате челе че аȢ лȢкрат ел ꙟдерегѫторїа са, атѫт де партѣ остѫшаскѫ кѫт ши политичѣскѫ; ал трїилѣ дин партѣ мѫдȢларюлȢй де комисарїатȢл мариней се атинџѣ де тоате челе че стаȢ ꙟ релацїе кȢ рамȢл ачестей пȢбличе дирегѫторїй.

Ачесте трїй репортȢрй ꙟсоците кȢ деосѫбите ноте, пре кариле мѫдȢларюл комисарїатȢлȢй де рѫзбою лѣȢ пропȢс адȢнѫрей, шаȢ ꙟкрединцат деплин, кѫ Ек. воастрѫ аций ꙟтребȢит тоате лȢкриле де самѫ ши ꙟгрижириле спре а ꙟвинџе неорѫндȢѫла ши ꙟкȢркарѣ, че домнѣ кѫнд аций сосит аичѣ, атѫт ꙟчеле нерегȢлате ши регȢлате трȢпе, кѫт ши ꙟн але мариней.

НȢ пȢтем тѫче аджнка ꙟмпресїе, че аȢ фѫкȢт ла тоатѫ адȢнарѣ прочитирѣ ачестор акте, асеминѣ а бȢџетȢлȢй, а квитанцїилор де лȢатȢрй ши де датȢрй ши ꙟсфѫршит а планȢлȢй диспре квитȢирѣ челор доȢѫ ꙟпрȢмȢтѫрй дин Лондра.

Чѣ ꙟтѫѫш датѫ вѫ ваȢ лȢат нацїа ѡ кȢратѫ сокотѣлѫ диспре администрацїа воастрѫ, ши ла чѣ ꙟтѫѫш датѫ веде кȢ крединцѫ дин партеа Ȣрмате орѫндȢѫлеле челе май кѣтите пентрȢ старѣ са, ши кȢ ачѣста ꙟплините резȢлтатȢриле че ꙟтрек ащептарѣ са.

ДȢпѫ мѫсȢриле дате, кѫнд дирегѫторїй ГȢвернȢлȢй аȢ ꙟкрединцат пре нȢмителе актȢрй конгресȢлȢй, аша саȢ ꙟпѫрцѫшит комисїей алкѫтȢите дин шепте мѫдȢларй. Ши дȢпѫ че ачещїа лѣȢ черчетат кѫте Ȣна ши дȢпѫ рѫндȢл рамȢрилор администрацїей, кѫтрѫ кареле сѫ рапоартѫ, аȢ рѫмас адȢнарѣ ꙟкрединцатѫ деспре ꙟцѫлепчȢнѣ ши енергїа Ȣрматей системе дин партѣ Ек. воастре, атѫт пентрȢ организацїа провизорикѫ дин лѫȢнтрȢ, кѫт ши пентрȢ интересȢриле дин афарѫ.

Вой де ѡ парте аций цинȢт кȢ кȢмпѫтате санцїонитиле сѣȢ ꙟтѫрителе принципїй прин але ноастре конститȢцїонале леџй, ши де алтѫ парте аций ꙟзестрат кȢ ѡ непрецȢитѫ добѫндѫ организацїа, карѣ ди ши нȢмай провизорикѫ тотȢш ꙟчѣ май де пе Ȣрмѫ инстанцїе вредникѫ асе пѫзи, ачѣста пѫстрѫнд аȢ пȢтȢт ꙟдѫмѫна плинипотенцилор нацїей пȢтерѣ, ка атȢнчѣ сѫ хотѫраскѫ деспре прїимирѣ Ȣней дифинитиве системе, кѫнд акȢм ачѣ системѫ прїн фаптѫ адикѫ прин ал сѫȢ резȢлтат черкѫндȢсе, се ва доведи де бȢнѫ ши фолоситоаре. (ва Ȣрма)

Редюл Молдовенеск апроапе де Вїена (сфѫршит.)

Ꙟ Ȣрма спорюлȢй армелор Отомане ꙟ Еуропа, а дизбинѫрилор ꙟ Полонїа ши ꙟ Ȣнгарїа, семнеле мїезо-лȢней ера ꙟ-

пѫжитате дела гꙋра Нистрꙋлꙋй ши а Дꙋнъреѝ пънъ апроапе де Аꙋстрїа. Ꙟн ачѣ Епохъ Молдовенїй несминтит ар фи ꙟпъртъшит соарта вечинилор сѫй, дакъ дꙋпъ тестаментꙋл политическ ал марелꙋй Стефан Вод, фїюл сѣꙋ Богдан иар фи ꙟкеет кꙋ Поарта ѡ легътꙋръ, прин карѣ аꙋ ашезат пе Молдова сꙋпт сꙋзеринитатѣ ачестей пꙋтерй, кꙋ пъстрарѣ религїей ши а тꙋтꙋрор привилегїилор сале. Дар кꙋрсꙋл ꙟтѫмплѫрилор дин зи ꙟ зи аꙋ сꙋрпат ꙟнатѫга лꙋкрарѣ ачестꙋй ашъзѫмѫнт, ꙟкѫт Домнїи, карїй дин ꙟвекиме прин дритꙋл мошенирей, сѣꙋ прин алецирѣ Сенатꙋлꙋй Боеримей ꙋрма сѫ фїе тот дин пѫмѫнтени, аꙋ ꙟчепꙋт асе нꙋми де кътръ Поартъ дин стреинй; ꙋнꙋл дин ачещїа Ера Іоан Дꙋка Вод кареле дꙋпъ че аꙋ домнит ꙟ доꙋъ рѫндꙋрй, ла 1679 аꙋ аџꙋнс ꙟ а трїа домнїе а Молдовей. Пе атꙋнче Сꙋлтанꙋл Мѫхамет ал 4 кꙋџета сѫ ꙟнаинтезе армеле сале пънъ ꙟ Германїа, ши пентрꙋ де а аве пе Домнꙋл Молдовей ꙟтрꙋ аџꙋторїю ла ачѣстъ депъртатъ Ѥзпедицїе, аꙋ кѫꙋтат мижлоаче де ал кѫщига ла скопосꙋл сѣꙋ. Дрепт ачѣѧ ла анꙋл 1681 лаꙋ орѫндꙋит де а вени ꙟ персоанъ ла Константинополе, аколо кꙋ маре помпъ Домнꙋл лаꙋ ꙟноит џꙋрѫмѫнтꙋл крединцей ши ꙟтрꙋ мꙋлте џꙋрꙋирй аꙋ прїими ꙋн скиптрꙋ де аꙋр ꙟподобит кꙋ пїетре прецїоасе (скꙋмпе) ши таиниче ꙟстрꙋкцїй деспре вїитоарѣ ꙟтрармаре. Дꙋпъ че саꙋ ꙋнит кꙋ оастѣ рꙋмѫнѣскъ, карѣ сꙋпт команда лꙋй Щербан Вод мерџѣ кꙋ 280,000 Отоманй, ачѣста спъймѫнтътоаре оасте сосѫнд ꙟнаинтѣ Вїеней, Отоманїй аꙋ тъбърѫт сꙋпт четате ꙟ арк, ши ръзъмѫнд арипиле сале ꙟ малꙋл Дꙋнъреи аꙋ ашезат ла мижлок корпосꙋриле молдовене ши ромѫне, пе дѣлꙋл че се зиче ал Вїеней, кꙋпринс атꙋнче де пъдꙋре. Ꙟкꙋрџерѣ лꙋнцей ши ироичей апъръри а четъцей Вїена, Домнїй Ромѫнилор аꙋ ꙟнълцат ꙟмижлокꙋл таберей лор ѡ маре Крꙋче, пе карѣ Ера съпат латинеще ши ромѫнеще сѵмболꙋл крединцей ши нꙋмеле лор, ꙟнаинтѣ кърїа сѫ адꙋна осташїй спре аскꙋлтарѣ Сфинтей рꙋгъчꙋнй. Дꙋпъ мꙋлте ꙟкрꙋнтате ловирй ꙟвингѫндꙋсе апой де тот армїа Отоманъ ши ръдикѫндꙋсъ аседїа четъцей, лъкꙋиторїй, карїй дене зидюриле ши тꙋрїиле лор ꙟ мижлокꙋл тꙋнетелор че вѫрса фок ши моарте, кꙋ мѫнгѫере ведѣ ꙟнълцатъ пачника крꙋче, де ꙋнде ащепта ѡ разъ де мѫнтꙋире, де карѣ саꙋ ши ꙟпъртъшит, Ꙟ зїоа слобозирей аꙋ алергат ла ачел лок ши кꙋ мѫниле лор, кꙋ маре помпъ ши Еѵлавїе ꙟ трїꙋмф аꙋ дꙋс крꙋчѣ ромѫнѣскъ ꙟ четате, иар ꙟ локꙋл Ей аꙋ зидит ꙟ ꙋрмъ ꙋн параклис кареле стъ ши астъз. Де атꙋнче спре адꙋчерѣ аминте ачестеи ꙟтѫмплъри локꙋл таберей ши редюл сѣꙋ нꙋмит ꙟ лимба церей Молдаꙋер хелцел, адекъ редюл молдовенеск, че се афлъ депъртат ка ла ѡ мїе де пашй спре амѣзъзи де ꙟпърътѣска кꙋрте нꙋмитъ Шенбрꙋн (фѫнтѫнъ фрꙋмоасъ). Ꙟ петречерѣ мѣ ла Вїена, адесе орй черчетам ачест лок историк; апропїерѣ десфътатей грѫдиний, привирѣ чѣ минꙋнатъ асꙋпра ꙋней феричите капиталїй, карѣ ꙟшѣс немърџинит сѫ ꙟкꙋнџꙋръ де ненꙋмърате тѫргꙋрй, сате, грѫдиний, вїй, палатꙋрй ши фабриче, пинтре кареле шерпꙋѣзъ дꙋнърѣ, мареле рѫꙋ ал Еѵропей, ши дꙋпъ че ѡ петрече адꙋнѫнд апеле Алпилор ши а Карпатꙋлꙋй, ле каръ ла марџиниле Молдовей, ши адꙋчерѣ аминте къ осташїй Ей ꙟ стреин пъмѫнт зак аиче фъръ мормѫнт ши фъръ славъ, дещепта ꙟ сѫнꙋл меꙋ тристе симцирй асꙋпра соартей патрїей меле, де кареле фъръ ꙟдоилъ фїеще каре четиторїю патрїот се ва ꙟмпъртъши.

ѠБСЕРВАЦЇЙ МЕТЕОРОЛОГИЧЕ.

Зїоа	Ѡбсервацїей	Калдомесор	Греомесор	Старѣ аерꙋлꙋй
2	Октомврїе ла Амѣзъзи	12 + .	28. 8.	сънин кꙋвѫнт

Ла 4 Октомврїе Соареле ръсаре ла 1 ч. 14 м Амѣзъзи вине ла 6 ч. 37 м